

Privacy Bewust Gegevens Delen

Perry de Wit, 23 November 2023

Innovatie & Privacy?

'Any sufficiently advanced technology is indistinguishable from magic'

Arthur C. Clarke

Privacy ?

Definitie Privacy?

- Persoonlijke levenssfeer, Privésfeer of eigenruimte;
- Privacy gaat om de afscherming van persoonsgegevens, het eigen lichaam, de woning of leefruimte, familie- en gezinsleven. Plus het recht op vertrouwelijke te kunnen communiceren;
- Latijn: Privatus – Afgesneden of Afgezonderd;
- Privacy geeft mensen regie over hun gegevens en het gebruik ervan, en het voorkomt dat mensen benadeeld worden op basis van hun gegevens;
- Een vereiste voor vrijheid van meningsuiting en democratie!

SLIMME METERS

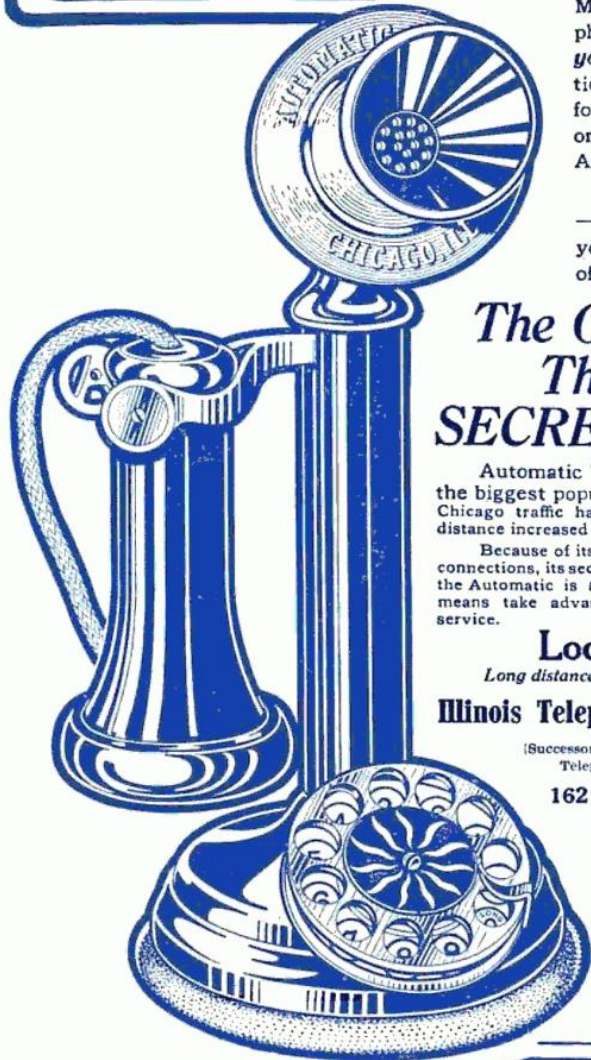
**MIJN BROERTJE GAAT
LANGER DOUCHEN
IN DE HOOP
DAT DE CONTROLEURS
DENKEN DAT HIJ
EEN VRIENDINNETJE
HEEFT**

Loesje

Privacy en
Nieuwe
Technologie?
=
(Digitale) Data!

Use the Automatic During the Convention

Make the Automatic Telephone Station at the Coliseum *your* headquarters. A reception room, booths and uniformed pages at your service on the main floor of the Annex.

Let us facilitate your work—and let us demonstrate to you the *wonderful efficiency* of the Automatic telephone—

The ONE Phone *That Gives* **SECRET SERVICE**

Automatic Telephone Service is pulling the biggest popular vote in history! Local Chicago traffic has more than doubled, and long distance increased 80% since January 1, 1912.

Because of its very low cost, its instantaneous connections, its secrecy, its splendid carrying powers, the Automatic is *the only logical telephone*. By all means take advantage of this special convention service.

Local Calls 5c

Long distance calls at remarkably low rates

Illinois Telephone & Telegraph Co.

(Successor to Illinois Tunnel Co.
Telephone Department)

162 W. Monroe St.

Commercial
Dept.
33-111

Information
892

Long Distance
Call (O)
on the Dial

Chicago 1912

Republikeinse
Conventie
Presidensverkiezingen

1971

2013

De burger kan meestal niet eens meer precies achterhalen welke persoonsgegevens over hem waar zijn opgeslagen en door wie die met (maar meestal zonder) zijn toestemming worden gebruikt?

PRIVACY

**IK HEB NIETS
TE VERBERGEN**

**MAAR DAT HOEVEN
ZE NIET TE WETEN**

Loesje

Postbus 1045
6801 BA Arnhem
www.loesje.nl

Wat en wanneer dus Privacy?

- Privacy:
  - Heeft een historie;
  - Kent een context;
  - Is cultuurgebonden;
  - Wordt steeds meer wettelijk geregeld;
  - Heeft heel veel te maken met gegevens, data en informatie.

Privacy is echter niet alleen de AVG

- Privacy is een Grondrecht!
- Nederlandse Grondwet
  - Artikel 10 Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
  - Artikel 11 Onaantastbaarheid van het lichaam;
  - Artikel 12 Binnentreden woning;
  - Artikel 13 Brief- telefoon en telegraafgeheim.
- Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie
  - Artikel 7 Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
  - Artikel 8 Bescherming van persoonsgegevens;
- Europees verdrag voor de bescherming voor de rechten van de mens
  - Artikel 8 Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

De Nederlandse Grondwet – artikel 10

- 1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer;
- 2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens;
- 3. De wet stelt regels inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgestelde gegevens en van het gebruik dat daar van wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens.

De Nederlandse Grondwet – artikel 10

- 1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer;
- 2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens;
- 3. De wet stelt regels inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgestelde gegevens en van het gebruik dat daar van wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens.

Chinees Sociaal Kredietstelsel

Het sociaal-kredietsysteem van China

Je ouders niet bezocht? Puntje eraf

Met miljoenen veiligheidscamera's met gezichtsherkenning en een gekoppeld puntensysteem dwingt de Chinese overheid haar onderdanen in de mal van modelburger. 'Als je gewoon leeft, komt het allemaal in orde.'

Leen Vervaeke beeld Leen Vervaeke

12 september 2018 - verschenen in nr. 37

Een gezichtsherkenningdemonstratie bij het Chinese technologiebedrijf Intellifusion

Het beste over
Chinese groeipijnen

▲ Een camera aan een metrostation in Peking. © REUTERS

23 miljoen Chinezen mogen niet meer reizen omdat ze te weinig 'punten' hebben

De Chinese overheid heeft in 2018 in totaal 23 miljoen burgers verboden een trein- of vliegticket te kopen. De Chinezen in kwestie hadden een te lage score in het 'sociaal kredietsysteem', waarbij elke burger een bepaald aantal punten krijgt afhankelijk van zijn gedrag.

NIEUW

Word lid en krijg online toegang tot de 11 beste kranten

Al vanaf 3,25 per week

NET BINNEN

- 08:30 PREMIUM Een lesje geschiedenis om de haat en nijd tussen Israël en Palestina te...
- 07:00 PREMIUM FBI las live mee hoe Haagse glazenwassers half miljard witwasten: 'I a...
- 04:41 Auto rijdt in op terrasbezoekers in Australië: vijf doden
- 05-11 'Eenzaamste schaap van Groot-Brittannië' na twee jaar aan voet van stelle...
- 05-11 PREMIUM Jonge Argentijnen vertrekken massaal: 'Er is geen enkele...

BEKIJK ALLE ARTIKELEN

Winactie

Win jouw
Black Friday
verlanglijstje

t.w.v. €1000

Doe mee >

Overheid overtreedt wet met verzamelen tweets

Overheden tappen op grote schaal tweets om te achterhalen hoe burgers tegen hun beleid aankijken. Toestemming van Twitteraars ontbreekt.

🔗 Sjoerd Hartholt 📅 17 oktober 2022

De verordening!

- De verordening (EU) 2016/679 van het Europese Parlement en de Raad
- van 27 april 2016
- Betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.

AVG

De AVG in drie woorden!

- Rechtmatigheid
- Behoorlijkheid
- Transparantie

De essentie van de AVG

- Rechtmatigheid, Behoorlijkheid en Transparantie;
- Doelbinding;
- Minimale gegevensverwerking;
- Juistheid;
- Opslagbeperking;
- Integriteit en vertrouwelijkheid;
- Verantwoordingsplicht.

**IK VOELDE ME
TOCH VEILIGER
TOEN MIJN PRIVACY
NOG ONGESCHONDEN
WAS**

Loesje

Postbus 1045
6801 BA Arnhem www.loesje.nl

Privacy en Innovatie?

- Artikel 25 Gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen;
- Privacy by Design;
- Privacy by Default;
- De uitdaging èn kans voor innovatieve ontwikkelingen:
  - Zie Privacy niet als een belemmering, maar juist als een kans;
- Hanteer Privacy als een uitgangspunt!
  - Hebben we al die data echt wel nodig?
  - Kunnen we burgers geen eigen controle op data laten houden (IRMA);

De AI Act (AI-verordening)

- 2019 'ethische richtsnoeren' voor betrouwbare kunstmatige intelligentie;
- 2021 (Europese) Commissievoorstel;
- Indeling in drie categoriën:
  - KI-systemen met 'onaanvaardbare' risico's -> worden verboden!;
  - KI-systemen met 'hoog risico' -> Reeks van eisen en verplichtingen;
  - KI-systemen met 'beperkt risico' -> Transparantieplichtingen;
- European Intelligence Board;
- 11 mei 2023 overeenstemming in Europese Commissie(s);
- 14 juni 2023 Europees parlement:
  - 499 stemmen voor – 28 tegen – 93 onthoudingen;
  - Verbod op biometrische surveillance;
- 2023 – 2024 Triloog overleg (EP – Commissie – Raad) – Lidstaten.

Te verbieden AI (Europees Parlement)

- 'Real-time' biometrische systemen voor identificatie op afstand in openbaar toegankelijke ruimten;
- 'Post' biometrische systemen voor identificatie op afstand, met als uitzondering rechtshandhaving van ernstige misdrijven;
- Biometrische categoriseringssystemen die gebruikmaken van gevoelige kenmerken;
- Systemen voor voorspellend politiewerk;
- Emotieherkenningsystemen bij rechtshandhaving, grensbeheer, op het werk en in onderwijsinstellingen;
- Ondoelmatig 'scrapen' van gezichtsfoto's om gezichtherkenningsdatabases te creëren.

AI is veel meer dan (alleen) ChatGPT!

Clearview.ai

Wat als iemand op basis van één foto alles over je te weten kan komen?

Je adres, je salaris, je zoekgeschiedenis en nog veel meer.
Slecht nieuws: die technologie bestaat al. En als we er niks tegen doen,
is dit het einde van privacy *as we know it*.

In deze onthutsende real-life thriller beschrijft Kashmir Hill, techjournalist van *The New York Times*, hoe één start-up zich heeft ontwikkeld tot de drijvende kracht achter een technologie die onze samenleving kan ontwrichten.

©PA

Een boek van KASHMIR HILL

POM

NEPNIEUWS OP FACEBOOK

**JE GELOOFT
JE EIGEN PROFIEL
TOCH OOK NIET**

Loesje

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

Eisen en Verplichtingen AI Act

- Menselijk toezicht;
- Vereisten van veiligheid;
- Privacy- en gegevensbeheer;
- Sociaal en ecologisch welzijn;
- Diversiteit;
- Non-discriminatie;
- Eerlijkheid;
- Transparantie.

Grondrechten!

De rol en inzet van de bibliotheek?

- Digitale geletterdheid
- Basisvaardigheden
- Digitaal burgerschap
- Cursussen
- Online
  - GoodHabitz etc.
  - Bibliotheekcampus
- On the Floor
  - Klik en Tik
  - Digisterker
  - Data Detox (Fers)

Ondersteuning door de POI's

- Advisering
  - Maatwerk!
- Cursussen
- Privacy in de Frontoffice (2017 – Ondersteuning Belastingaangifte)
- Privacy in het IDO (Informatiepunt Digitale Overheid)
- De Bibliotheek op School (dBoS)

Digitale diensten & Privacy

Deze toolkit bevat tools en informatie voor leesconsulenten en privacycoördinatoren van bibliotheken over de inzet van (geaccrediteerde) schoolbibliotheeksystemen en het voldoen aan de AVG. Met de stappenplannen kan de school alle noodzakelijke leerlinggegevens uit de schooladministratie exporteren voor de ledenadministratie van de Bibliotheek.

Privacy en AVG

In de context van de Bibliotheek *op school* werken scholen en bibliotheken samen om schoolbibliotheekdienstverlening te realiseren. Vaak worden daarbij persoonsgegevens van leerlingen en/of leerkrachten verwerkt, en is het noodzakelijk om afspraken te maken over deze verwerking.

Leveranciers van onderwijsorganisaties zijn gebonden aan het PrivacyConvenant. Het convenant stelt modeldocumenten ter beschikking die bibliotheken in de context van de Bibliotheek *op school* moeten gebruiken. Deze toolkit bevat varianten van de modeldocumenten uit het convenant, specifiek ontwikkeld voor de schoolbibliotheekdienstverlening.

Beveiligde bestanden

Deze **zip**-bestanden zijn beveiligd met een wachtwoord. Neem voor het wachtwoord contact op met je POI-coördinator.

- [Toelichting Privacy bij de Bibliotheek op school \(2023, pdf\)](#)
- [Verwerkersovereenkomst voor SchoolWise/MediatheekWise \(tussen school en Bibliotheek als Medestander\) \(2023, zipbestand\)](#)
- [Verwerkersovereenkomst voor Aura \(tussen school en Bibliotheek als Medestander\) \(2023, zipbestand\)](#)
- [Verwerkersovereenkomst voor V@school \(tussen school en Bibliotheek als Medestander\) \(2023, zipbestand\)](#)
- [Wijzigingen Verwerkersovereenkomst 4.0 t.o.v. 3.0 \(2023, pdf\)](#)
- [Blanco Verwerkersovereenkomst 4.0 inclusief blanco bijlagen 1 t/m 4 \(2023, word\)](#)

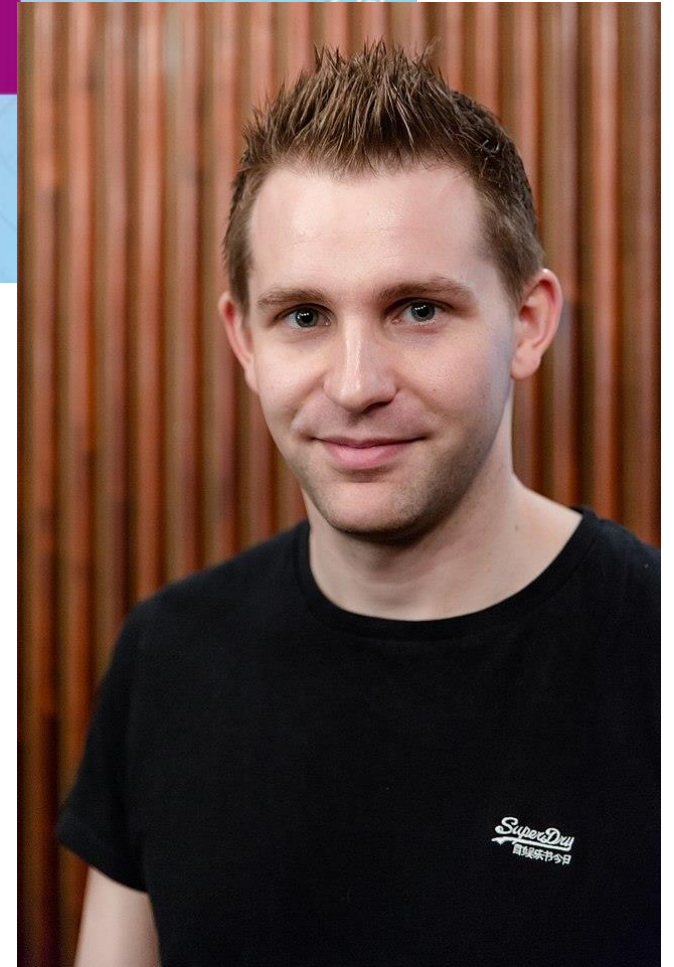
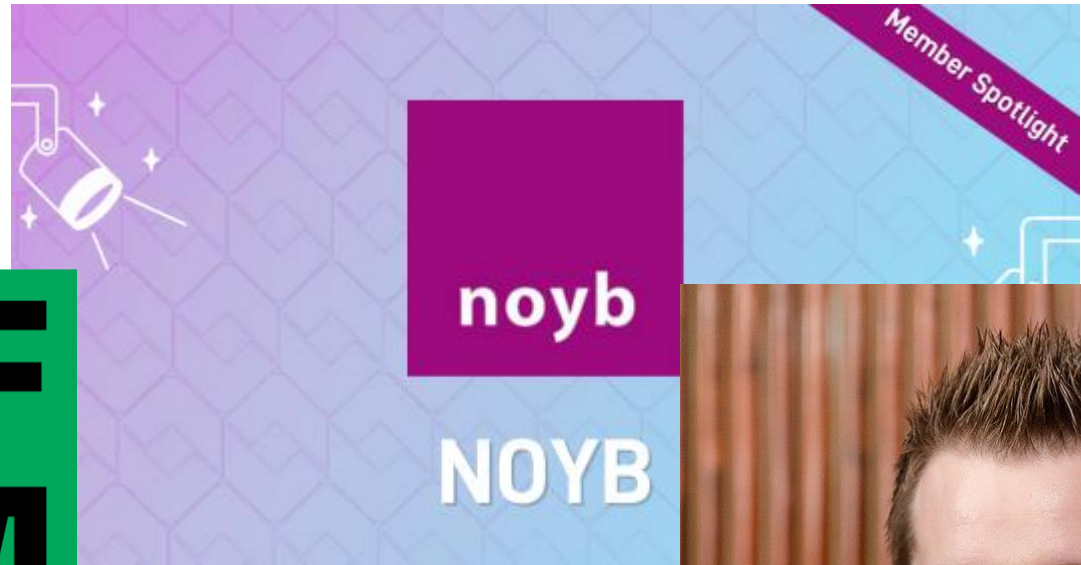
De volgende stukken kunnen aanvullend worden gebruikt als de leerlingen die van de schoolbibliotheek lid zijn ook regulier jeugdlid van de Bibliotheek mogen worden:

- [Brief en toestemmingsformulier lidmaatschap voor ouders PO en VO](#)
- [Toelichting voor bibliotheken bij toestemming lidmaatschap](#)
- [Toelichting voor scholen bij toestemming lidmaatschap](#)

Activisme?

**BITS OF
FREEDOM**

Voor jouw internetvrijheid

 PRIVACY FIRST

eigen keuzes in een vrije omgeving

Public Spaces

- Werken aan een ander Internet
- <https://video.publicspaces.net/w/embX6DPFFWyqK86iTFWWS5>
- Het Public Spaces Manifest
- [Het PublicSpaces Manifest – PublicSpaces](#)
- Vijf (publieke) kernwaarden:
  1. Open;
  2. Transparant;
  3. Verantwoordelijk;
  4. Soeverein;
  5. De mens (gebruiker) centraal.
- Tools:
  - De Digitale Spoelkeuken;
  - Mastodon (i.p.v. Twitter/X);
  - (IRMA);
  - PubHubs.

EN TOEN ARRESTEERDEN ZE HET INTERNET OOK MAAR METEEN

Loesje

www.loesje.nl
Postbus 1045 6801 BA Arnhem

Resumé

- Privacy is meer dan alleen een AVG;
- Privacy: Informationeel, maar ook Fysiek en Relationeel;
- Wetgeving is een gegeven, maar hoeft geen keurslijf te zijn;
- Bij bewust er mee omgaan, hoeft Privacy geen keurslijf te zijn, maar juist een kans om je te onderscheiden;
  - Privacy by Design;
  - Privacy by Default;
- Jezelf/Je organisatie profileren als Betrouwbaar!

Recht op privacy in de digitale wereld

SNEL NAAR

[Uitleg over de AVG →](#)

[Kopie ID: wat kunt u doen? →](#)

[Screening van sollicitanten en werknemers →](#)

ACTUELE THEMA'S

[Cameratoezicht →](#)

[Algoritmes & AI →](#)

[Datalekken →](#)

[Alle thema's →](#)

Waar bent u naar op zoek?

Actueel

GRATIS

Doe mee met Nationale AI-Cursus!

Leer jezelf op een inspirerende manier de basisprincipes van AI (kunstmatige intelligentie).

Start de cursus

NIEUWS TOEPASSINGSGBIED

AI en Ethiek

De discussie over wat ethisch verantwoord is, moeten we niet overlaten aan techbedrijven. Iedereen zou daarover mee moeten kunnen praten.

LEES VERDER [→](#)

**Wat je ook doet:
Doe het vooral
bewust**

Investeer zelf in je eigen toekomst!

Dank voor je komst!

Samen Tijdreizen doen we ook echt samen. Vul de papieren Tijdreisnotitie kernachtig in met een stift of pen:

- Wat vond je van de sessie (nu)?
- Wat neem je mee naar morgen (toekomst)?
- Naar welk jaar wil jij naar tijdreizen en waarom?
- Plak de notitie in de Tijdmachine op de begane grond (lift).
- Of geef de notitie aan een Innovatiedagen-organisator.

**En nu... Op naar naar koffie, thee of een volgende sessie.
Heel veel plezier en leerzame momenten gewenst!**

The city on the edge of tomorrow Star Trek – Seizoen 1 (28) - 1967

DATALEK

**MIJN BROERTJE
HEEFT DE SLEUTEL
VAN MIJN DAGBOEK
VERKOCHT**

Loesje

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl